

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 16–17 березня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

швидкоплинність комунікації. Спілкуючись у чаті, мовець обмінюється інформацією, аналізує її, а це здійснює вплив на його моральний та духовний стан.

Основною характеристикою автора у чат-комунікації є збереження його анонімності, а також можливість миттєво обірвати комунікацію в будь-який момент. Феномен чат-комунікації досліджується з позиції того, яким чином зазначені фактори впливають на мовленнєву поведінку комунікантів. Через те, що відбувається розмивання меж між суб'єктом і об'єктом комунікацій, бо часто не вдається виявити учасника комунікації, люди говорять і поводять себе у чатах, блогах, форумах більш відкрито, ніж вони б це робили під час усної бесіди.

Отже, чат-комунікація як різновид віртуального спілкування стирає межі географічного простору і дозволяє вільно спілкуватися в реальному часі та миттєво обмінюватися повідомленнями.

1. Реконвальд Н. В. Англomовний чат як різновид комп'ютерно-опосередкованої комунікації (прагмалінгвістичне дослідження) : автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.04 / Реконвальд Наталія Валеріївна. – Одеса, 2008. – 22 с.
2. Oxford English Dictionary [Електронний ресурс]. / Oxford University Press. – Режим доступу : <https://en.oxforddictionaries.com/definition/chat>
3. Медвідь О. М. Компютерний сленг. Видавництво СумДУ, 2005.

ЕКСПЛІЦИТНИЙ ТА ІМПЛІЦИТНИЙ АНАЛІЗ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ ЗМІ

Таран Л. О.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, професор Кобякова І. К.

Характерною особливістю сучасної політичної лексики є її використання не лише для повідомлення інформації, а й приховування її; вона є не тільки засобом привертання громадської уваги, а й вживається для того, щоб її відвернути або значно послабити.

Політичний дискурс реалізує себе у різних сферах людської діяльності. Саме тому у сучасному інформаційному просторі дискурс

ЗМІ є основним джерелом знань людей про світ і події що в ньому відбуваються, в тому числі і політику. Глобальні зміни, пов'язані з безперервним розвитком можливостей масової комунікації, впливають не тільки на умови життя і на спосіб мислення і систему сприйняття інформації сучасної людини, а й сприяють глобальним змінам у сучасному інформаційному суспільстві. Значна роль ЗМІ і в динаміці мовних процесів, оскільки саме на сферу масової комунікації припадає основний обсяг використання мови.

Для дослідження лінгвопрагматичних особливостей англomовного політичного дискурсу доцільно використовувати комплексний підхід до аналізу ролі і особливостей взаємодії мовних засобів в організації змісту та вираженні прагматичного спрямування. Дискурсом називають зв'язний текст в сукупності з екстралінгвістичними, прагматичними, соціокультурними та ін. факторами. Типологія дискурсу виділяє політичний дискурс, як самостійний тип, що зумовлене соціальною значимістю політичної сфери, яку він репрезентує.

У виведенні імпліцитного змісту важливу роль відіграють контекст і ситуація спілкування. За допомогою імпліцитної інформації у адресата з'являється можливість самостійно виводити інформацію на основі існуючих лексичних одиниць. Завдяки цьому на основі наведених прикладів ми змогли проаналізувати відношення Євросоюзу до України, та його імпліцитну інтенцію на основі розглянутих лексичних одиниць та їх конотацій. В результаті аналізу дійшли висновку, що імпліцитна інтенція відображена за допомогою різних стилістичних засобів як метафора, метонімія і рядом епітетів. В ході дослідження дійшли наступних висновків:

1. Виявлено, що мова ЗМІ – окремий підстиль публіцистичного стилю, чи власне публіцистичний стиль що обслуговує періодику, радіо, телебачення і рекламу. Головна функція мови ЗМІ – активний вплив на читача, зацікавленого у суспільно й політично важливій інформації.

2. Встановлено, що дискурс – це зв'язний текст в сукупності з екстралінгвальними, прагматичними і соціокультурними факторами. Дискурс має свою типологію і виділяє політичний дискурс, як самостійний тип. Політичний дискурс – є найвпливовішим явищем в сучасній політичній комунікації. Лексика дискурсу має свої характерні особливості, однією з яких є здатність передавати експліцитну і імпліцитну інформацію.

3. Проаналізовано, що відношення Євросоюзу до України виражається через експліцитні та імпліцитні інтенції. Під експліцитною інтенцією розуміють формальне вираження елементів мови і зв'язків між ними. Аналізуючи англomовні публіцистичні тексти, встановлено, що експліцитна інтенція ЄС до України є позитивною, і виражається шляхом вербалізаторів з прямою конотацією, а також підсилюється стилістичними засобами метонімії, метафори і епітетів.

4. Україна в ЄС в аспекті саме її входження до Євросоюзу виражається експліцитно через наведення факту про угоду про Асоціацію, а також про ряд кроків ЄС спрямованих на подолання кризи в країні. Ряд епітетів з позитивною конотацією з боку англomовних соціумів по відношенню до України свідчить також про позитивне відношення ЄС до України.

5. Встановлено, що лексичні одиниці, що передають відношення ЄС до України в англomовних публіцистичних текстах передають й імпліцитну інтенцію, під якою розуміють прихований, невиражений, але впізнаваний зміст. Імпліцитну інформацію у тексті називають імплікатурою. Імплікатури відношення ЄС до України передають позитивне відношення Євросоюзу до Євроінтеграції України за допомогою стилістичних засобів метонімії і метафори, а також на контрасті негативного відношення ЄС до Росії, що передається експліцитно рядом вербалізаторів з прямою конотацією, а також за допомогою стилістичних засобів метонімії, метафори та фразеологізмів.

Перспектива запропонованого дослідження полягає у можливості подальшого вивчення функцій мовних одиниць та експліцитні й імпліцитні інтенції, які вони передають у політичному дискурсі, адже воно сприяє виявленню аспектів політичного дискурсу та кращого розуміння процесів мовної комунікації. Результати аналізу запропонованої області дослідження надасть можливість розуміти міжнародні відношення на основі дослідження використаних вербалізаторів політичних текстів на лінгвістичному рівні, що надасть великий внесок у ряд релевантних до цього питання дисциплін як лінгвістичних, так і соціально-політичних.

1. Попова Е. В. Демократизация языковой нормы в рамках закона антиномии (на материале политического дискурса). Издательство Мозырского государственного педагогического университета. – 2011.

2. Попова О. В. Лексико-семантическая складовая политического мовлення (на матеріалі передвиборчого дискурсу). Кам'янець-Подільський: Аксіома. – 2013.
3. Швачко С. А. Семантические модификации английских количественных единиц /С. А. Швачко, И. К. Кобякова// Новые парадигмы и новые решения в современной лингвистике. – Кемерово, 2013. – С.31-33.

НАИМЕНОВАНИЯ ЛИЦА

Турарбеккызы Т.

*(Евразийский национальный университет им. Л. Н. Гумилева,
г. Астана, Казахстан)*

Научный руководитель – канд. филол. наук Ташимханова Д. С.

Наименования лиц вызывают неизменный повышенный интерес исследователей. Это связано, прежде всего, с тем, что «именно человек является одним из главных элементов языковой картины мира и ключевой фигурой языковых преобразований в современном русском языке» [1, 84]. Этот пласт лексики русского языка, по мнению исследователей, является наиболее обширной в количественном отношении и разнообразной в семантическом плане, в связи с чем возникает проблема их систематизации и классификации. Представленные в научной литературе классификации наименований лиц предполагают различные основания: распределения по индивидуальным признакам, по внешним данным, по возрасту, по месту жительства, по отношению к другим лицам и подобные. Среди них значительную группу представляют наименования лиц по профессии и роду деятельности.

Изучение наименований лиц по профессии и роду деятельности в его различных аспектных характеристиках является целью нашего исследования. Фактический материал извлечен методом сплошной выборки из «Толкового словаря современного русского языка» под ред. Ушакова Д.Н. (переиздание 2014 года). Словарь включает около 100000 наиболее употребительных слов, в т.ч. новые слова и выражения, вошедшие в русский язык в последние годы. Весь материал для исследования насчитывает 570 наименований лиц, из которых наименования лиц по профессии, роду деятельности